Anul II Nr. 13

3 pagini 3 Lei

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
BUCUREŞTI
Str. Popa Petre No. 42 Etaj III
Telefon 2.33.55

ÎNVIEREA

SĂPTĂMÂNAL DE POLITICĂ ŞI CULTURĂ ROMÂNEASCĂ

IANUARIE 1941

DIRECTOR
TOMA VLĂDESCU

ABONAMENTE
Pentru particulari 150 lei pe an
Pentru instituţii 2000 lei pe an

Inscris la Tribunalul Ilfov Registrul periodicelor sub Nr. 93/940

MAREA AMINTIRE A LUI GOGA

VIAŢA LUI DE LUPTĂ ŞI DE IUBIRE

de TOMA VLĂDESCU

Sunt câţiva ani — sunt doi ani, sunt trei? — decând niciun început de an nu mai vine fără ca figura lui Goga să-mi apară cu un fel de teribilă vieaţă şi să-l văd astfel acolo, sus, în ceasul celor mai grele încercări, pe culmea tuturor marilor lupte pe care le-a dus. Pentru toţi aceia cari au avut fericirea să-l fi putut cunoaşte, Goga reprezintă fără îndoială aproape un fior permanent, o nedefinită vibrare a acestei vieţi pe care am trăit-o cu el, o gravă prezenţă, o obsesie aproape care nu se mai şterge, — dar nu ştiu dece, pentru mine apariţia lui se asociază mai mult cu decorul alb şi pur al iernilor aspre, iar chipul lui de energie şi de nobleţe îl văd totdeauna par'că mai mult prin aceste zăpezi de Ianuarie...

Era o iarnă tot ca asta, dacă vă amintiţi, când Goga a fost chemat — fiindcă s'a crezut că ar fi fost posibilă prin el o soluţie de „compromis"! — a fost chemat să ia în mână frânele ţării în împrejurări poate chiar mai grele decât cele de azi... Mai grele? Poate... Să ne gândim că atunci un preşedinte de consiliu nu era deloc liber pe scaunul lui, şi că i se cereau o mie de abilităţi pentru binele pe care s'ar fi străduit să-l facă... Bandele de Urdăreni pe atunci îşi împărţeau Ţara şi terorizau guvernele! Se povesteşte ceasul greu — pătat de atâta infamie! — când, după cădere, Urdarianu s'a prezentat lui Goga ca să-i semneze aşa zisa demisie... Infamul valet a fost ţinut atunci în picioare tot timpul, subt zâmbetul de ghiaţă subt privirea de foc a lui Goga! Nu ştiu ce s'a mai petrecut, dar aş îndrăsni să cred că această primă „violenţă" are puţin semnificaţia primului gest din marea revoluţie care avea să urmeze. Goga era pedepsit — pedepsit, trebue să spunem, cu moartea — fiindcă nu consimţise să fie omul trădărilor care i se cereau.

Deaceea împrejurările de atunci cred că erau mai grele chiar decât cele de azi. Să ne mai gândim în sfârşit că pe atunci harta politică externă nu era încă fixată, nici chiar atât cât poate să apară azi, şi că omul politic al acelor vremi suporta încă apăsarea blocului iudeo-englez care comanda atât de stăpân la noi.

In aceste circumstanţe Goga a luat guvernul. Nimeni nu l-ar fi invidiat! Ce-ar fi putut să facă întâi? Să lupte cu toată coaliţia vechilor partide care voiau să-l răstoarne? Să se apere de atâţi mizerabili cari i s'au impus în guvern, — şi cari trebuiau să-l pândească, să-l ţină, cari până la sfârşit trebuiau să-l ucidă! Sau să lupte poate cu această oculă de interese ideo-engleze, căreia el avea misiunea să-i opună linia mai sigură a marilor noastre destine? Să dea ţării, în sfârşit, atâtea realizări pe care i le făgăduise în anii marilor lupte?

Câte poveri apăsau pe umerii acestui om covârşit de grele răspunderi, istorice — şi în crisparea întregei lui figuri, în dungile care-i brăzdau obrazul, câte scrâşniri se vedeau!

— Regret, regret mult Majestate, că nu pot determina pe Majestatea voastră la soluţii eroice, — a spus el odată la Palat.

Dar aceste soluţii eroice, erau ale lui. El le-ar fi vrut întregi — şi cred că n'a suferit mai mult, decât să se vadă legat atunci când toate puterile lui îl îndemnau să trăiască din plin marea vieaţă, adevărată, pentru care era făcut!

Cum a guvernat el totuş? Cine ar putea, cine ar mai îndrăzni să uite! Feciorul popii din Ardeal s'a gândit mai întâi la graniţele ţării desigur, — s'a gândit astfel la aceia alături de cari ni le-am fi putut apăra şi cari mai ales ar fi fost în măsură să ne poată oferi garanţii reale. S'au publicat îmi pare primele documente ale apropierii noastre de Germani şi de Italieni.

Ele sunt astfel — să nu uităm — din acele zile, destul de grele, destul de aspre, ale lui A. C. Cuza şi Goga. Atunci s'au întins pentru prima oară mâinile prieteniei noastre, până acolo unde se adânciseră atâtea distanţe încât s'ar fi crezut că nimeni nu mai putea să le treacă! Şi ce criminali, ce trădători au tăiat braţele astea care aşezau atunci primele pietre sigure la hotar!

Goga va rămâne stupefiat mai târziu. El n'ar mai fi putut să priceapă — cum foarte mulţi dintre noi nu pricepem nici azi!

Dar în ordinea internă, Goga a fost acelaş om,... aş zice aproape revelator — şi o să vă spun dece! El părea să guverneze parcă într'o ţară în care n'ar fi existat nici Lupeasca, nici ghiarele ei, nici atâţi alţi sângeroşi borfaşi cari ţineau DE FAPT în mână toate puterile publice. In trei zile — sau cinci, mi se pare — toată presa otrăvitoare era lichidată. „Dimineaţa", „Adevărul", „Lupta", atâtea altele, toată mizeria scrisului, toată oroarea tiparului, aceste foi care n'au făcut decât să sfărâme, ani de zile, corpul nostru românesc întreg, au murit acum subt lovitura lui Goga, subt pumnul lui ţeapăn şi românesc... Nimeni nu le-a mai înviat! Dacă nici asta nu se cheamă o „revoluţie", atunci aş fi curios să văd alta... Fireşte, totul s'a petrecut într'o imaculată ordine — era stilul lui Goga! Micile nemulţumiri, sau întâmplătoare violenţe — inerente de altfel unor acţiuni de atâta volum! — au dat totuş apă la moara uneltitorilor de tot felul, şi destui mişei, prin colţuri, murmurau că era „anarhie"... Dar anarhia, adevărata ei figură, abia mai târziu avea să se vadă! Noi nu vom pricepe niciodată însă, sau pentru mult timp încă nu vom putea pricepe ce a însemnat cu adevărat dispariţia acelei prese care izbutise să strâmbe destinele noastre până acolo aproape unde nu ne mai puteam regăsi... Dar era o lume întreagă, cea mai odioasă lume, care ATUNCI muria! Ziarele astea exprimau tot ce constituia vechea aventură politică, murdarul ei scandal de jaf şi de crimă aproape, cum s'a văzut mai târziu — atâtea suspecte relaţii şi atâtea interese care prin rotativele astea vorbeau... Glasul lumii ăştia s'a închis atunci, — pecetluit aproape cu piatra mormântului, în care s'ar spune că Goga cel dintâi a trebuit să coboare, ca cea dintâi jertfă, el însuşi, a marilor dezrobiri din lăuntru...

Şi cu mormântul ăsta, cel dintâi — „O FILĂ S'A ÎNTORS ÎN CARTEA NEAMULUI".

•

Revelatoare aproape figura lui Goga, am spus, — figura lui la guvern. Nu totuş şi pentru aceia cari s'au priceput să-l vadă din timp şi cari au putut mai atent să-l cunoască!

S'a vorbit mult în presă, — ...în presa pe care v'o amintiţi, scrisă de blumenbergi şi de braurei — s'a vorbit de nu ştiu câte milioane luate de Goga, astronomice sume, şi s'au speculat nemăsurat relaţiile neariene pe care le-ar fi avut în agitata lui vieaţă, poetul marilor pătimiri...

Dar într'o zi acasă la el, în biroul emoţionant de amintiri, pe care nu-l uit, am putut eu însumi să cunosc, să ating aproape fără să vreau, fără să ştiu, rana demult ascunsă în sufletul unui om pe care-l înecau par'că atâtea nemărturisite dureri...

Imi vorbea de A. C. Cuza, marea iubire a anilor lui din urmă... Şi eu îi spuneam de vieaţa de lumină, de vieaţa fără pată, a omului ăsta, sfânt...

Atunci poate am auzit, în glasul lui Goga, pentru prima oară accentele purei dureri, — rana din nou deschisă...

— Vezi dumneata, mi-a spus el atunci, cu sângele care-i urca în obraji, — vezi d-ta, Cuza a avut... norocul să nu guverneze! Iar eu,... pentru atâţia... sunt omul celor 13 milioane!

Mâinile îi tremurau, — iar pe figura crispată se ridicau par'că atunci toate revoltele, toată furtuna unei atât de frumoase vieţi.

Mi-a spus atunci cum mama lui însăşi, surprinsă de atâta ură care-l lovea, l-a întrebat ce rău va fi făcut el ţării — atât de mare, încât să fie atât de hulit...

— Regret mamă, i-a spus Goga atunci, regret că nu vei mai trăi poate în ziua în care Românii... îmi vor ridica monument!

E o zi care va veni, sunt sigur... Toate lucrurile vin probabil numai la timpul lor! Să nu le zorim prea mult. Au ele singure grije să vină... Dar până atunci e sigur că Goga va fi fost în vieaţa lui mare, în această incandescentă vieaţă care ni s'a dat nouă tuturor atâta de mult, până la ultima respiraţie, va fi fost omul, profetul, vizionarul, sufletul aproape necunoscut!

Mult timp nimeni n'a băgat de seamă de pildă că în vremea lui Goga încă nu se inventase căruţa care să transporte într'o singură noapte — aşa cum se pretindea! — 13 milioane de lei! Mulţi de asemenea au fost destul de greoi să priceapă această vastă îmbrăţişare a lui Goga în care, într'un timp, a putut să pătrundă atât „Fata jidovului Ida", cum sune un vers atâta de colorat, cât şi umilul, obiditul clăcaş din Ardeal...

Dar, aşa cum Goga s'a explicat odată la Cameră, iubirea lui nu o singură dată a fost înşelată... Sfărâmând lanţurile robiei, cine s'ar mira că înflăcăratul cântăreţ care sugrumase atâtea dureri ar fi vrut în sfârşit să iubească şi să cuprindă totul!

— CUZA A AVUT DREPTATE!, a mărturisit el mai târziu. „Blumenbergii" din Sărindar — pe cari nimeni nu i-a biciuit mai înalt decât el, şi pe cari până la sfârşit i-a exterminat! — au fost cei dintâi probabil să-l iniţieze pe Goga în taina acestei servituţi streine care se ridicase asupra Românilor şi ameninţa să-i desfigureze... De atunci Octavian Goga n'a mai cunoscut ezitări, şi vieaţa lui a crescut până sus, până la jertfă, cu aceeaşi flacără pură care a început să ardă încă din temniţele maghiare!

Să nu privim atâta lume de multe ori strâmbă, care a roit în jurul lui — unde s'au întâlnit desigur şi destule frumoase caractere, — să nu ne înşele atâtea circumstanţe şi nici chiar atâţi „partizani" fără prea mult profil... Goga, — lăsaţi-mă să vă vă spun! — n'avea cu el comun aproape nimic,... nimic pur şi simplu! Dacă n'aş putea spune că îi „ură", — era în orice caz obosit, excedat de ei... De câte ori nu l-am auzit spunând: Să închidem uşa... „poporului", — ca să lucrăm pentru el!

Şi într'adevăr, — asta e sigur! — lucra... Avea însă faţă de vulgul acesta, faţă de această „democraţie", un horaţian dispreţ aproape în care înflorea zâmbetul lui de artist... Cerea o libertate, alta, pentru care toată viaţa lui s'a consumat, şi, până la sfârşit, a murit!

Să nu credem nici că ultima lui formulă politică, unirea lui cu profesorul Cuza, ar fi fost cumva un salt spre altă lume, în care găsea într'adevăr eroism, sau că el părăsea astfel o vieaţă mediocră să zicem, pentru linia de frumoase înălţimi morale care într'o zi l-a dus până la Iaşi...

Adevărul este, mai sigur, că în această mare legătură, care era poate de inimă mai mult chiar decât putea să fie politică, Goga şi-a regăsit cu adevărat, vieaţa lui egală, din totdeauna, şi a făcut astfel să retrăiască acel fond de eroism care niciodată nu-l va fi părăsit... Fără îndoială o anumită lume începuse să-l plictisească demult, îl excedase dincolo de măsură! El o considera adesea cu priviri par'că din altă vieaţă şi consuma deprimat aproape neantul ei, care se petrecea cu fiece zi... Atunci drumul acesta nou era firesc, el nu făcea decât să continue! Guvernele comode care n'ar fi putut servi unui „şef" decât ca să mai astupe atâtea flămânde guri dinprejur, nu-l mai puteau satisface pe Goga, care ştia bine că rostul lui era fără îndoială să se împlinească prin toate destinele neamului, pe cele mai înalte culmi... Acesta este gestul lui, mâna lui întinsă lui A. C. Cuza! Cum n'ar fi văzut el în marele om dela Iaşi toate caracterele unei vieţi în care se explicau atâtea din dorurile lui secrete... Cum n'ar fi recunoscut eroismul unei lupte, care n'a fost decât o predică nesfârşită dincolo de toate vulgarele satisfacţii lumeşti!

Şi Goga ştia bine că „drumul", acesta era... Că în definitiv nimic nu se poate cere vieţei mai mult...

El nu făcuse astfel decât să se regăsească, să reintre în fiinţa lui adâncă şi inalterabilă — dar întotdeauna, şi în tot timpul Goga acelaş a fost!

Cum s'ar explica altfel atâtea din atitudinile lui care se întindeau întotdeauna până dincolo de toate graniţele de grupare sau de partid — ca să nu se poată rezuma decât cu un singur cuvânt, acela al unei vieţi naţionale întregi!

Iată-l în timpul primei prigoane, când Iamandi conducea represiunea ca o anticipare a marelui masacru de mai târziu, iată-l pe Goga în ajutorul legionarilor, aducând la tribuna Camerei umbra lui Sterie Ciumetti, sângele lui martir pe care-l arunca în obrazul asasinilor din guvern... Zile întregi, săptămâni şi luni de zile, Goga târa după el tot timpul o văduvă îndoliată, iar plânsul ei se rostogolea cu un accent de tragedie par'că şi de fior în vehemenţa înflăcăratului tribun care nu s'ar mai fi ostenit să ceară dreptate... Dar iată-l pe Goga lângă aceeaşi legionari la consiliul de război în tristul proces înscenat, sau iată-l în cazematele dela Jilava — el, care ştia bine închisorile... — pretutindeni unde glasul, unde prezenţa lui era siguranţă şi apărare. Ţara ştia astfel că un om veghea peste destinele ei. Şi că omul ăsta era dincolo mult de măruntele egoisme care de atâtea ori ne pot despărţi...

Sau iată-l, în timpul regimului Călinescu, mergând, la Braşov de data asta, unde era internat — pentru a câtea oară! — Ghiţă Urziceanu, care a avut puţin parte de toate închisorile ţării... Un mare buchet de flori în mână, cu acei ochi aprinşi în care se regăseau toate protestările lui, liber de atâtea prudenţe politice ca şi de precauţiuni inutile, Goga venea să îmbrăţişeze acum, peste gratiile puşcăriei, una din cele mai frumoase figuri ale mişcării noastre naţionaliste.

Acesta era omul pe care v'am spus că nu-l cunoaştem destul.

A fi eroic când eşti tânăr, şi când vârsta te-a apărat puţin de tristul amestec al lumii, de asaltul ei nemilos, poate încă nu este atâta de mult... Dar este neînchipuit aproape să treci prin lume, s'o străbaţi timp de atâtea decenii, şi să-ţi poţi păstra totuş, în adânc, nu ştiu ce suflet intact dela început, — aş zice sufletul tău de copil... Subt aparenţele lui de om abil uneori, totuş Goga acesta a fost.

Avea cuvinte de vaste mirări adesea — şi în străfundul sufletului se putea bănui, bine ascunsă, bine păzită, o puritate de ascet aproape — pe care-l turbură lumea... Aş vrea să povestesc un episod pe care e sigur că nu sunt mulţi să-l cunoască, un amănunt de bucătărie politică aproape, — dar care-şi are tot preţul lui. Era în timpul unor alegeri şi pe lista dela Dorohoi încerca să pătrundă un individ destul de incert, întâmplător „partizan" al lui Goga. Marcel Adam — cine-l cunoaşte, ştie! — n'ar fi primit pentru nimic lângă numele lui să apară acel om mai mult compromis... Marcel Adam are un fel al lui de a înţelege politica şi nu vrea decât aşa cum vrea el, — sau, atunci, renunţă! Goga insista să se dea „partizanului" chiar locul al doilea de pe listă... Adam nu l-ar fi acordat nici pe cel din urmă. Goga era destul de plictisit, dar continua să insiste, să roage... Atunci Adam a avut o propunere, care trebuia să-i împace pe toţi: cedă, el, capul listei, renunţând să mai candideze, — asigurând că „nu e nici o supărare D-le Preşedinte, ca să vă fac plăcere... Candidez eu altă dată... Dar cu domnul ista pi listă, nu-i posibil... vă rog să mă iertaţi... nu-i nicio supărare, pi onoarea mea"...

Atunci Goga a priceput... S'a apropiat de Adam, l-a prins de umeri, cum avea obiceiul când cineva îi era drag, şi i-a spus cu acelaş suflet luminat... că întâlnise altul:

— „Dragă Adam, te-am înţeles... Ai dreptate... Tu ai dreptate! nu mai insist... Dar, te rog, fă aşa ca individul ăsta să nu mai treacă niciodată pe la mine p'acasă... M'a îmbolnăvit!".

Acesta era Goga, obosit de lume — plictisit de ea — dar mereu entuziast, tânăr, fascinat de toate sufletele pe care le putea întâlni...

***

Astăzi, — cât ne lipseşte! Pentru cei cari l-au cunoscut, cari l-au apropiat, l-au simţit, dispariţia lui este absolut ireparabilă. El face nu ştiu ce gol esenţial în lume — el par'că lipseşte vieţei... Nimeni nu mai vibrează ca el şi nicăeri par'că nu mai întâlnim acele priviri încărcate de febre, în care amurguri veneau de departe, — şi făceau aproape, ele singure, un somptuos concert peste o lume atât de săracă.

Mergeam deseori în casă la dânsul, adesea cu un prieten, mare scriitor el însuş, şi în atâtea seri pe care n'am să le uit, cu uimire emoţionat să surprind în omul acesta probabil toate calităţile rasei, diversa bogăţie şi teribila rezistenţă care ne-a făcut să durăm... Glasul lui de nu ştiu ce inflexiuni metalice şi de incomparabile sonorităţi pe care nu le-am mai auzit, îmi răsună încă în amintire ca în plăcuta tovărăşie a acelor seri depărtate, — când numai agitaţia lui, atât de febrilă, atât de armonioasă şi vie ar fi ajuns par'că să ne depărteze de toate tristeţile morţii... Şi astăzi el unde mai este? Dar în sufletul nostru cel puţin îl regăsim noi oare,... atât de întreg cum el ni s'a dat? Pentru noi câţiva, amintirea lui e un lucru palabil aproape, o vedem par'că şi o atingem, — aud paşii lui, îl văd cu bereta lui bască pe cap plimbându-se dela un capăt la altul al biroului unde lucra, iar gesturile lui caracteristice au lăsat în atmosferă conturul viu al unei eleganţe care nu se mai şterge... Am vrea acum să atingem aproape, să atingem mai mult atâta rară frumuseţe pierdută — totul, în fiinţa lui era măsură, armonie şi ritm, totul era o nobilă exaltare! — dar rămânem înmărmuriţi de durere, de dor!

Povesteam altădată, altundeva, o zi în care am vorbit de poeţi, când i-am spus un vers care l-a reţinut:

Je ne veux pas mourir... J'ai du génie. Ah!, redevenir rien
irrévocablement!

Şi el, — Goga! — cum a putut să dispară!

...Mais où sont les cendres du
psalmiste!

Dar să fi dispărut Goga atâta de mult? Şi vorbim noi acum de un „mort"?. Nu... Ascultaţi puţin... această tăcere de-acum! Goga este, în noi, în aceia chiar cari nu-l simţim încă destul, este sămânţa care rodeşte... MUSTUL CARE FIERBE, sau POESIILE, sau CÂNTECELE LUI FĂRĂ ŢARĂ, atâtea altele, se proectează acum din nou pe acelaş peisagiu şi în acelaş înflăcărat decor pe care numai Goga a ştiut să ni-l spună —

...iar ceriu înroşit, departe
părea tivit cu foc şi sânge.

Acelaş cer arde acum peste munţii noştri furaţi, şi în groaza zilei de azi, aceleaşi eterne glasuri încep să răsune pe culmi... Permanenţa lui Goga, vieaţa lui fără sfârşit, este în această dramă care nu se mai termină a unui neam chinuit, şi în acest suflet nou pe care trebue să-l regăsim... împreună cu el.

(Continuare în pag. 3)

DOCUMENTARI

Voe bună chiar în timpul războiului

[illegible]

Parisul sub ocupaţia germană

[illegible]

CUM ESTE ORGANIZAT Serviciul Muncii obligatorii IN GERMANIA

[illegible]

LUPTA PENTRU „AURUL VERDE“

cum a luat naştere, a înflorit şi cum a decăzut Trustul American de Banane

[illegible]

Socialism în fapte

Din activitatea operii naţional-socialiste de ajutorarea poporului

[illegible]

La început de an...

de Arhitect MUCICHESCU—TUNARI

Cuvântul nostru, la acest început de an vine mai târziu. Vine, după ce, marile ziare au înfăţişat publicului în voluminoase şi colorate exemplare nenumărate discursuri în cari s'au amestecat dramatic lacrimile trecutului cu speranţele viitorului. Ce-am putea adăoga dela noi, în această intimidată gazetă, după ce statul oficial — care în sistemul actual are exclusivitatea gândului şi a manifestării — şi-a spus cuvântul prin reprezentanţii lui autorizaţi?

Să aducem şi noi, la groapa proaspăt deschisă, — în care zac idealurile României Mari — floarea regretului stropită cu lacrimi de sânge? Sau să redeschidem aici marele proces al responsabilităţilor şi să luăm de guler pe toţi ce ne-au adus în acest fund de prăpastie? La ce bun, însă? Ca să sporim amărăciunea ce stă să se reverse din paharul marilor noastre suferinţi?

Preferăm ca, alături de cititorii şi de prietenii noştri să căutăm balsamul chinurilor noastre în cuvintele de îmbărbătare, pe care, generalul Antonescu le-a scris sau le-a rostit cu prilejul începutului de an.

Deaceea, atuncea când, pasiunea ne-ar împinge pe poteca răfuielilor spre a pecetlui cu pedeapsă sau cu mustrare pe cei ce ne-au lovit, mai de mult sau mai de curând, în mintea şi în inima noastră răsună ecoul apelului făcut de Conducătorul Statului:

„In această noapte, când fiecare ascultă din străfunduri, o sfântă şi grea poruncă lângă vatra datinelor, înţelegeţi că şi Patria este o vatră de credinţă, care aşteaptă flacăra voastră de iubire, din ardorea jertfei noastre.

„Uniţi-vă Români, în credinţă, în iubire şi muncă.

„Uniţi-vă, din toate colţurile sfâşiate ale neamului, din toate casele, ca să ducem mai departe străduinţa strămoşilor şi viitorul copiilor noştri"...

Il înţelegem, îl simţim. Deacea îl urmăm. Generalul Antonescu, este pentru noi o garanţie de ordine şi de înaltă morală. Rezerva şi îndoială pe care unii dintre noi o manifestă faţă de Conducătorul Statului, dispar, în clipa în care, generalul Antonescu, adresându-se legionarilor, declară:

„...Şi am socotit că tineretul, cu puterile lui de vifor poate să pună aripi unei Naţiuni.

„Nu-mi sdruncinaţi credinţa.

„Cine nu respectă viaţa semenului nu este creştin.

„Cine nu respectă munca şi averea altuia, nu e om.

„Cine nu se supune ordinei creiatoare şi disciplinei acţiunei, nu este legionar".

Şi mai departe:

„Nu faceţi pe altul să sufere, de ceeace tu, singur ai suferit, legionare. Fiindcă nu eşti vrednic să fii legionar, dacă îţi despreţuieşti suferinţa de legionar, făcând suferinţa altora ca a ta de eri. Şi trebuie să isgoniţi din rândurile voastre, pe acei ce săvârşesc astfel de fapte.

„Ceiace nu ţi-a plăcut şi nu-ţi place ţie, ceeace ar lovi pe părinţii, fraţii sau surorile tale, nu face să fie săvârşit în contra altora.

„Ştiu că ai voit să sdrobeşti în loviri de trăznet tot ceeace ai visat să arzi din trecut ca să întemeiezi un viitor sigur.

„Dar, popoarele, viaţa şi interesele lor veşnice, nu se conduc cu trăsnete de prăbuşire".

Şi însfârşit, iată marea spovedanie a omului care nu vrea să acopere cu marele lui prestigiu anumite greşeli:

„Vestejesc orice ură, condamn orice răsbunare, mă despart de orice faptă de necinstire a vieţii, onoarei şi averii altuia."

Cuvintele acestea rostite grav, de un om de răspundere, care cântăreşte sensul şi valoarea fiecărei silabe au, o deosebită semnificaţie.

Cel ce a suferit cândva din cauza loviturilor laşe date împotriva lui atuncia când era lipsit de orice apărare, se ridică astăzi cu toată puterea împotriva acelora ce ar încerca să folosească metode similare. Cine a cunoscut o singură clipă lovitura brutală dată în fruntea ce se înalţă semeţ spre cerul libertăţilor, poate înţelege cu prisosinţă sensul celor rostite de conducătorul statului.

Setea de dreptate este aceeaşi la ţăranul care ridică braţul viguros împotriva aceluia ce-i încalcă bravada; la muncitorul din fabrică ce-şi apleacă fruntea pe nicovala ce-i amăgeşte o existenţă chinuită sau la căminul ce-şi arde sufletul în văpaia supremii dreptăţii pentru care au sângerat generaţii după generaţii.

Dela planta care-şi întinde ramurele spre lumină până la cea mai perfectă fiinţă: omul, cu toţii caută înfriguraţi fărâma de soare care să le dea viaţa.

„Veniţi de luaţi lumină", a spus mântuitorul faţă de ucenicii săi. Şi de atunci, în fiecare noapte de „Inviere", copii şi bătrâni, bogaţi şi săraci, se apropie sfioşi de luminiţa întinsă de mâna preotului şi îşi aprind făcliile cu cari se întorc spre casă, străbătând întunerecul nopţii. Lumânările acelea plăpânde, simbolizează de mii de ani lupta pe care adevărul creştinesc o duce împotriva întunericului.

„Fiţi creştini", a strigat din răsputeri, în noaptea de Anul nou, Generalul Antonescu. Aceasta înseamnează, să chemi la tine, — pe cei ce până acuma au bâjbâit în întuneric, — ca să le dai lumină. Cei ce vor simţi nevoia vor veni.

Cei ce-şi duc în ei flacăra unor credinţe neîntinate, lăsaţi-i. Poate că, odată, când toate luminile vor arde la fel şi când necurăţenia şi dintr'o parte şi dintr'alta va fi înlăturată astfel ca flacările să se înalţe netulburate spre cer, atuncia, toate luminile se vor uni într'o sublimă vâlvătaie în care să creadă toţi. Până atunci ar fi zadarnic să ne stingem unul altuia luminile credinţei. Unii poate au greşit. Dumnezeu din cer va lumina minţile celor ce împart dreptatea pe pământ şi fiecare îşi va primi pedeapsa pe care o merită. Judecata rece s'a apropiat întotdeauna mai mult de dreptatea adevărată. Pasiunea a dus în toate vremurile la erori grave.

Individul, pentru ca să se desvolte — şi odată cu el, naţia din care face parte, — are nevoie de sentimentul siguranţei atât al vieţii, cât şi al averii lui. Statul trebuie să-i ocrotească cu prudenţă şi una şi alta. El nu trebuie lăsat la discreţia „tribunalelor din stradă", care pun mai presus de toate, patima.

Conducătorul statului a spulberat însă neliniştea ce cuprinde minţile declarând:

„Viaţa omului, cinstirea avutului, respectarea muncii şi casei altuia, sunt aşezări pe cari veacuri de civilizaţie le-a împletit în fiinţa popoarelor; iar când acestea s'au dărâmat, în datinile unui neam, Neamul s'a stins".

Această mărturisire, ca şi cele de mai sus, caracterizează lupta lăuntrică a unui suflet care aleargă după dreptate, omenie şi adevăr.

De aceea, „INVIEREA", cu prilejul începutului de an, oferă cititorilor, ca un balsam al vremurilor sbuciumate prin care trăim, aceste fărâme de suflet curat şi cinstit, pe care Generalul Antonescu le dăruieşte ţării cu atâta voluptate.

Cu acest prilej ne reînnoim angajamentul: De a aduna cu evlavie toate florile risipite ale naţiei spre a pregăti marele buchet cu care să ne împodobim icoana Ţării reîntregite în vechile ei hotare.

Spre a nu ni se stingheri opera, avem pentru stăpânire o arzătoare dorinţă:

Daţi-ne libertatea ca să ne întâlnim aici, în fiecare săptămână cu spiritul prietenilor noştrii; pentru ca să ne încălzim unul de la altul sufletele, ca să dăm unul altuia făclia de lumină, pentru care s'a sângerat atâta de mult.

Aici, e un altar, în care se înalţă rugi pentru împăcarea sufletelor: aşa cum o doreşte conducătorul statului; aşa cum a dorit-o întotdeauna, cel ce ne-a purtat timp de decenii pe cărarea spinoasă a marilor idealuri: veneratul nostru A. C. Cuza.

Marea amintire a lui Goga

Viaţa lui de luptă şi de iubire

(Urmare din pag. 1-a)

Groapa lui a rămas la unguri, iar umbra chinuită se plimbă orfană peste Ardeal, tovarăşe bune cu Iancu şi Horia... Din versul lui Goga şi din fluerul Iancului, nefericitul tribun dela Ţebea, aceeaşi cântare a pătimirii noastre, vine astăzi să ne cutremure de amintiri. Auzim cântecul înfiorat şi ne ducem smeriţi să ne închinăm, cu toţi, lângă piatra mormântului dela Ciucea... Mortul acesta n'are să rămână pe drum! Noi îl ridicăm astăzi în vârf de steaguri, semn viu al jertfei şi eroismului — ca să pornim cu el la cucerirea altor hotare şi al unei adevărate vieţi româneşti...

TOMA VLĂDESCU

Redacţionale şi Administrative

* Cu acest număr ne reluăm apariţia săptămânală din fiecare Duminică.

*

D. Toma Vlădescu mulţumeşte călduros prietenilor ÎNVIERII, cari i-au adresat felicitări de Sfintele Sărbători.

*

D. G. SURMENIANU nu mai are nicio legătură cu ziarul nostru.

E dela sine înţeles astfel că nici încasări nu mai are voe să facă în numele ziarului nostru.

Deasemenea d. Surmenianu e invitat să depună la Administraţia noastră sumele încasate până acum.

In prag de An Nou

În preajma anului nou — creştin fiind — fără să vrei, te duci cu gândul la vremurile de acum 1940 ani, — la acea răscruce de la care Fiul Omului, născut în Betleem şi crescut în credinţa în Dumnezeu, a creiat o nouă morală vieţii omeneşti, concretizată în scurte percepte de morală creştină: A crezut în Dumnezeu, a propovăduit în acest crez şi s'a jertfit pentru el. Suind calvarul Golgothei, purtând Crucea şi primind răstignirea pe Cruce cu toate schingiuirile iudeilor, — a făcut ca din jertfa Sa să se nască duhul cel nou al vieţii [illegible] — fără prihană — în [illegible] spirituală pentru viaţa [illegible].

Nici când mai mult ca de astă dată, nu poate mintea să lase să se scurgă vremea, mai ales ziua de început al noului an fără a se gândi că şi acum ne găsim la răscruci de vremuri, sau dacă vreţi, pentru noi, chiar la răscruci de vânturi şi că se poate găsi punte de asemănare între începutul Creştinismului odată cu Naşterea Mântuitorului Iisus — chemat a trăi o altă viaţă, cu o altă credinţă, într'o altă ţinută morală, mai ales dacă punem viitorul neamului în legătură cu marile frământări internaţionale — cari deschid drum nou şi vieţii neamului nostru chinuit şi sfârtecat de atâtea fără de legi.

Se stabileşte uşor legătura între fenomenul petrecut acum două mii de ani — viu şi acum ca şi atunci — şi între fenomenul ce se petrece la noi, în hotarele neamului nostru în urma actului de la 6 Septembrie 1940, de la care purcede drumul cel nou pe care va trebui să meargă acest popor, dacă vrea să-şi valorifice puterile lui fireşti şi dacă vrea ca din jertfa cea mare a fără de legilor să iasă România cea nouă — biruitoare, înnoită şi întregită teritorial şi spiritual.

Născut din amestecul de rase — romană şi dacă — poporul român a pătimit veac după veac înfruntând cele mai crunte silnicii ale năvălirilor barbare, afirmându-şi totuşi în ciuda urgiilor fiinţa sa etnică pe un pământ circumscris în hotare bine definite încă de acum o mie de ani — cu toate că vitregiile ne-au sfârtecat şi ne-au întregit de atâtea ori — după cum vânturile au bătut în contra noastră sau pentru noi.

Urmărind istoria neamului nostru străbatem cu mintea drumul calvarului în care — cu năzuinţa de a se afirma ca popor unitar, independent şi suveran în mijlocul atâtor neamuri cari doreau cotropirea noastră din cele de bun străin — înregistrăm vremuri de glorie ca acelea ale lui Mircea cel Bătrân, Ştefan cel Mare, Mihai Viteazul, Alex. I. Cuza, Carol I şi Ferdinand I, — vremuri în cari poporul român a scris cu jertfe grele dreptul la viaţă, şi şi-a conturat hotarele fireşti arătând lumii întregi până unde se circumscrie dreptul nostru teritorial, de la începutul fiinţei noastre, şi până la ce punct dreptatea noastră este sau nu respectată de cei mai puternici ca noi, cari, prin fără de legi ne-au supus în parte sau în total sinistrelor ocupaţiei şi tendinţelor de cotropire.

Că dreptatea neamului nostru a fost nesocotită, că sfârticările au fost şi rezultatul unei conduceri slabe ori rău intenţionată prin înstrăinarea de conştiinţi sau prin desmăţul patronat de propaganda internaţională iudeo-masonică — cum s'a întâmplat în ultimii 20 ani — acesta e un fapt încrustat nu numai pe răbojul istoriei ca o pagină ruşinoasă din viaţa naţiunei noastre — dar greu apăsător pe conştiinţa unui popor care s'a lăsat uşor condus de dominaţia iudeo-plutocratică — în faţa căreia ideia de dominaţie iudeo-masonică cântărea mai mult decât însăşi ideia suveranităţii naţionale.

Ultimul an pe care l'am străbătut cu atâtea jertfe şi cu atâtea nenorociri morale şi materiale, poate fi socotit anul răstignirii — anul supremului sacrificiu pe care un popor l'a făcut — suferind toate fără de legile înlăuntru şi sfârticările de teritorii şi înstrăinările de fraţi, fără luptă, fără nici o reacţiune — lăsaţi la discreţia oricui a vrut să ne ia ceva din trupul şi din bunul nostru.

Anul 1940 poate fi socotit an crucial pentru poporul român, de la care prin jertfă şi trezirea la o nouă conştiinţă, neamul purcede pe drumul unei înnoiri spirituale şi unei noi orânduiri în viaţa de Stat — în concertul nou European — drum care urmăreşte ideia de restabilire a Suveranităţii Naţionale în hotarele fireşti prin o luptă dârză susţinută pe cea mai strânsă colaborare a principiului de muncă, de dreptate şi de onestitate şi la nevoie şi pe jertfa de sânge determinată în ultimă instanţă de încrucişarea armelor.

Anul 1940 — îl socotim an crucial — de la care purcede drumul realizărilor naţionale înlăuntrul gospodăriei neamului — începând cu realizarea deziderabului de solidarizare spirituală prin înfrăţirea necondiţionată a tuturor românilor curaţi, închegând prin aceasta blocul naţional pe puritatea de sânge, excluzând elementul disolvant şi de corupţie care a subminat totdeauna fiinţa neamului — pe iudeul şi pe cei servili iudeo-masoneriei.

Anul 1940 — îl socotim an crucial — de la care, după cea mai nedreaptă răstignire cu atâtea jertfe de fraţi şi de bunuri morale şi materiale — năzuinţele neamului se închegă în cea mai lapidară formulă enunţată încă de acum 50 ani de iniţiatorul naţionalismului integral: — „România a Românilor", şi de la care — cinstind memoria celor cari s'au jertfit în lupta pentru ideia naţională — urmează ca orice român să se desbrace de patimi şi de resentimente şi în spiritul celei mai înţelegătoare înfrăţiri să se adune în jurul unui singur drapel — pentru ca în anul cel nou — 1941 — unirea spirituală din lăuntru să fie chezăşia năzuinţei de întregire teritorială şi de înălţare morală şi materială înlăuntrul acestor hotare.

Anul 1941 trebue să ne găsească înfrăţiţi în acelaş duh de înaltă înţelegere a vremurilor ce avem a le străbate şi în acelaş simţământ adânc al dragostei de Neam şi de Ţară şi al iubirei de fratele în suferinţă, simţimânt care răstoarnă în cale orice răgaz şi împinge toate forţele spre un singur scop final pe care-l aşteptăm:

Invierea Neamului şi Unirea pentru totdeauna în hotarele fireşti stabilite prin dreptul ginţilor şi prin dreptatea istoriei — eveniment pe care duhul profetic al năsdejdilor noastre ni-l arată a fi odată cu Invierea Mântuitorului din anul pe care-l începem.

GRANICERUL

Spiritul armatei germane blindate

„O nouă conducere de războiu"

Când în războiul mondial, aliaţii au pus în acţiune pentru prima oară tancuri la Cambrai, nu s'a gândit nimeni, că tocmai Germania va fi aceea, care va perfecţiona această armă nouă într'o asemenea perfecţiune desăvârşită. Ei au refuzat ofertele Führerului, de a nu se recurge la nici o armă grea, între ele şi tancul, crezând că asemenea propuneri reies numai din slăbiciune.

Una dintre primele zile ale atacului în Vest. Este vorba de atingerea râului Maas. Ici colo, inamicul depune rezistenţă; acolo au fost puse în acţiune tancuri, aci este anunţată cavaleria, şi apoi iar suntem întâmpinaţi de foc de artilerie. Pas cu pas străpungerea frontului este realizată, tancurile inamice sunt forţate să se retragă, artileria este deasemenea adusă la tăcere, iar cai fără călăreţi, anunţă victoria asupra unităţilor de cavalerie. Totul merge strună. Şi apoi, vedem în fruntea tancurilor, omul, care cu statul său major, conduce acest aparat: este un colonel, cu o înfăţişare tânără şi sveltă, care, în mâna dreaptă având o hartă şi în stânga o sticlă de Selters, dă bucuros ordinele cu zâmbetul pe buze. Vocea lui a răguşit, de atâta vorbă cât şi de praful drumului, din fiecare cuvânt însă, din fiecare mişcare a staturei lui înalte, vorbeşte o prospeţime neobosită, şi o stăpânire exemplară a sa.

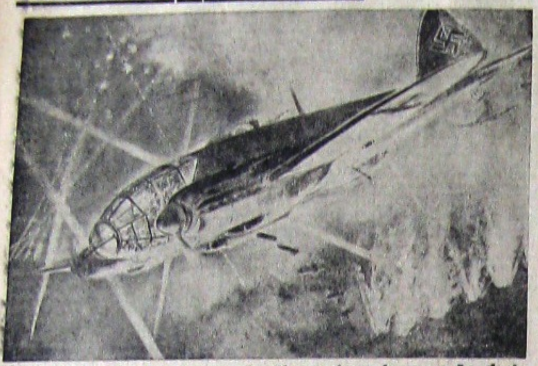
Iar opt zile mai târziu am ajuns din nou la coastă; am străpuns din nou frontul inamic, încercuind în spaţiul St. Valery en Caux 40.000 oameni ai trupelor inamice, care apoi — forţate — s'au predat. Il mai văd şi acum pe generalul diviziei germane de tancuri, stând în piaţa oraşului în flăcări; prizonierii se scurg prin faţa lui, coloane nesfârşite, iar apoi vin generalii inamici luaţi prizonier, şi-l salută pe victoriosul dela St. Valery. Opt sunt în total, şi îi invită într'o casă roşie, care nu a fost atinsă încă de flăcările focului; şi unde se va întreţine cu ei...

Populaţia a rămas împietrită la marginea drumului, când au recunoscut că aceste tancuri erau germane. Mâinile le atârnau trândav în jos, ochii şi gura larg deschişi... Nu ştiu la câţi francezi li s'a albit părul în acea noapte de spaimă şi groază. Ştim doar că această divizie germană era numită de francezi „divizia fantomă"...

Unde nu ne bănuia niciun suflet, acolo apăream din întuneric şi din praf... acolo apăream. Nu existău niciun fel de obstacole, numai un singur lucru exista: Inainte! Străpungeţi! Inclestare! Impresurare! Aceasta era tactica, pe care n'a înţeles-o inamicul, cât şi curajul personal al oamenilor în haine negre, cari se puteau bizui pe materialul cel mai bun, şi pe conducerea cea mai bună din lume. Această tactică a dus la rezultat, că Franţa a fost nevoită să capituleze, într'un moment de completă prăbuşire militară. Un stat care era privit ca unul dintre cele mai puternice puteri militare din lume...

FAPTE ȘI COMENTARII

BOMBARDAREA LONDREI

Un avion bombardier german în plină acțiune deasupra Londrei

Francmasoneria în Franța

Danton și Robespierre, Marat și Guillotin au fost francmasoni. Un semn special de recunoaștere, apăra de călău pe membrii lojilor. — Cine a răsturnat pe Carol al X-lea al Franței?

Expoziția francmasoneriei care a funcționat la Paris în ultimul timp, a făcut foarte mult pentru lămurirea opiniei publice asupra acestei organizații secrete. Expoziția a fost una dintre cele mai vizitate din Franța și numărul vizitatorilor s'a apropiat de un milion.

Prin disolvarea lojilor francmasonice din Franța, această organizație secretă a dispărut până și din țara clasică a francmasoneriei, acolo unde peste două secole a influențat politica statului francez și soarta republicii.

Ca pretutindeni în lume, și în Franța, cei dintâi francmasoni s'au desvoltat sub influența engleză a Marei Loji din Londra, întemeiată în anul 1717. Cea dintâi lojă din Paris, a fost creată în anul 1720. Un francez, preotul hugenot Jean Théophile Désaguliers, refugiat în Anglia, a scris împreună cu englezul Jacob Anderson, biblia francmasonilor, așa numita „Vechea morală", lucrare care până de curând a rămas îndreptarul activității francmasonilor din toată lumea. In 1736 s'a întemeiat la Paris „Grande Loge Anglaise de France", transformată mai târziu în „Grande Loge de France" și apoi în „Grande Orient de France".

Prin aceasta Franța poate fi socotită alături de Anglia, drept țara clasică a francmasoneriei. Această organizație secretă și-a găsit aci nu numai o mare desvoltare și o extraordinar de mare influență, dar aci a și cunoscut cele dintâi succese vizibile, și anume în Revoluția franceză dela 1789. Atunci toată lumea a văzut pentru întâia oară puterea uriașă a acestei alianțe secrete, care s'a priceput să se servească de sentimentele poporului ca să-și atingă astfel scopurile ei. Nu se poate nega că poporul francez avea pe vremea aceia toate motivele să urască și să combată absolutismul apăsător al regimului lui Ludovic al XIV-lea. Poporul dorea libertate și drepturi politice. El ura desfrâul și afacerile amantelor regilor Franței.

Francmasonii au știut să folosească această mișcare a poporului și s'o canalizeze în direcția scopurilor lor. Urmarea a fost că sub devisa predicată de francmasoneria franceză „Libertate, egalitate, fraternitate" s'a falsificat idealul revoluției și din problema națională a poporului francez a rezultat o mișcare francmasonică internațională. Revoluția franceză a dat la iveală, pentru întâia oară, că alianța francmasonilor nu urmărea libertatea și fraternitatea unui popor, ci o fraternitate mondială generală. Iar egalitatea nu se referea numai la îndepărtarea deosebirilor de clasă, ci la egalizarea tuturor raselor naționalităților și conștiințelor. Idealul francmason al construirii unui mare „Dom al umanității", simbolizat prin templul regelui Solomon, a devenit astfel pentru întâia dată o realitate practică. Și astfel din furtuna revoluției nu s'a realizat un stat național, ci o Franță democrat-liberală, o formă de stat care convenea francmasonilor pentru scopurile lor politice, de oarece imediat după aceia ei și-au dat osteneala să răspândească revoluția franceză cât mai repede cu putință în toată Europa.

Este suficient să amintim numele conducătorilor revoluției de la 1789 pentru ca să ne dăm seama că ei ocupau locuri de frunte în loji și să vedem ce influență mare a avut francmasoneria asupra revoluției. Atât Danton, conducătorul Tribunalului revoluționar, cât și Robespierre, șeful Jacobinilor, au fost membri ai lojilor. De asemeni Camille Desmoulins, conducătorul asaltului asupra Bastiliei, Jean Paul Marat, răspunzător pentru baia de sânge din Paris, și Guillotine, descoperitorul celebrei ghilotine.

Abatele francmason Henri Grégoire, este acela care a propus să se acorde drepturi cetățenești evreilor și a militat pentru eliberarea lor din ghetto. Spre a feri de ghilotină pe membrii lojilor, s'a creat un semn special de recunoaștere în fața călăului, dar aceasta n'a împiedecat, ca mai târziu șefii revoluției, Danton și Robespierre, să cadă și ei victime ghilotinei. Cu toate acestea francmasonii și-au putut atinge țintele și e caracteristic că una dintre cele mai mari realizări ale Revoluției franceze a fost eliberarea evreilor, care în anul 1790 au căpătat în Franța toate libertățile, iar în anul 1791 au primit cetățenia.

De asemenea nu era o întâmplare că în fruntea tuturor statelor, la conducere, se găseau numai francmasoni, așa cum era cazul în Franța, unde datorită influenții lor nici un post de încredere până la președintele de republică nu putea fi ocupat fără consimțământul lojilor. Poincaré, Millerand, Briand, generalul Joffre și mulți alții, erau frați masoni, cărora le-a fost foarte ușor să lucreze laolaltă cu francmasonii de grad mare din lojele engleze, cu unicul scop de a detrona pe Wilhelm al II-lea, pe atunci împărat al Germaniei, care era potrivnic francmasoneriei. Este de asemenea de prisos să subliniăm că francmasonii au avut un rol covârșitor și „la tratatele de pace", formulând de pe atunci principala lor cerere, adică crearea Societății Națiunilor. Francmasoni și jidani au fost și acela, care au târît în 1939 poporul francez în războiu, războiu care a provocat catastrofa Franței din 1940. De data aceasta a fost „despotismul" dictatorilor împotriva cărora francmasonii și-au pus în mișcare toate mijloacele de care dispuneau. Conventul Marelui Orient al Franței a declarat încă dela 1933 că francmasoneria și-a propus să distrugă Fascismul. Jidanii Léon Blum și Mandel, care au instigat necontenit la războiu, erau francmasoni. De asemenea Daladier, Chautemps, Pierre Cot, Delbos, Sarraut etc. O parte dintre acești conducători ai Franței dețineau cele mai înalte grade ale lojii Marele Orient. Intocmai ca și în timpul războiului mondial, francmasonii au făcut totul ca să târască întreaga Omenire la războl împotriva Germaniei, lucrând fără încetare, prin ajutorul legăturilor lor internaționale, ca acest război să fie extins. Dacă acest lucru nu le-a reușit și dacă Congresul francmasoneriei care a avut loc în 1940, a însemnat un fiasco total, aceasta nu s'a datorat decât marilor succese militare ale Germaniei și într'o oarecare măsură și faptului că multe state europene, convingându-se de influența nefastă a masoneriei, dizolvaseră lojele și interziseseră orice activitate a acestei secte.

Franța a recunoscut și ea acum cât de mult a avut de suferit de pe urma organizației secrete masonice și a închis lojele. Sute de mii de oameni au putut să viziteze expoziția masonică dela Paris, convingându-se cu proprii lor ochi cât de desăvârșită era frățietatea dintre masoni și jidani. Secretele masoneriei au putut fi acum văzute și de „privirile profane", iar frații au fost alungați din loji. Un vânt proaspăt suflă acum peste Europa, eliberând popoarele și tămăduindu-le de rana provocată de activitatea nefastă a ocultei judeo-masonice.

Francmasonii sub Napoleon al III-lea. Francmasonii și războiul dela 1939

Cea de a doua republică franceză care a luat ființă la anul 1848 este de asemenea o operă francmasonică. Louis Napoleon, care s'a urcat la 1852 pe tronul Franței sub numele de Impăratul Napoleon al III-lea, era de asemenea membru al lojelor. Cum însă împăratul a intrat imediat în conflict cu francmasonii, lojele franceze au început să uneltească pentru a-l prăbuși încă nainte de izbucnirea războiului franco-german din 1870—71. Chiar și în timpul războiului dușmănia francmasonilor față de împărat n'a încetat, luarea împăratului ca prizonier la Sedan, prilejuindu-le o mare bucurie.

In timpul celei de a treia revoluții franceze dela 1871, francmasonii s'au înfrățit pe străzile Parisului cu revoluționarii. Când răscoala comunarzilor a fost însă înăbușită, francmasonii au știut să se retragă la timp, rânduindu-se de partea naționaliștilor francezi, care, pe vremea aceea n'aveau alt scop decât pregătirea „revanșei" împotriva Germaniei.

Urmărind acest scop, lojele se gândeau mai puțin la Franța și la mărirea ei, decât la distrugerea Germaniei imperiale, care reprezenta o stavilă pentru planurile lor. Cu alte cuvinte francmasonii voiau să prăbușească monarhia în Germania pentru a face astfel un pas înainte pe drumul republicii mondiale. In timp ce poporul francez a intrat în război fără îndoială pentru idei naționale, francmasonii vedeau în acest război un prilej pentru înfăptuirea planurilor lor de „înfrățire mondială". In Marea Națiune ei nu vedeau o Franță mai mare, ci „Marea Națiune" a tuturor popoarelor, raselor și religiilor. Pentru a înfăptui acest lucru, francmasonii au trecut peste cadavre. Astăzi nu mai este nici un secret pentru nimeni că fostul prinț moștenitor al Imperiului Austro-Ungar, Franz Ferdinand, a fost condamnat la moarte de către francmasoni, iar sentința a fost executată de către frații din lojele croate. Semnalul războiului mondial, gloanțele dela Serajevo, a fost dat deci de francmasoni.

POLEMICI de Actualitate

Rasismul german, cu toate teoriile lui, își face din ce în ce loc în mințile tuturor conducătorilor de popoare. Puritatea rasei, va fi fără îndoială obsesia statelor ce vor lua ființă în urma războiului ce se deslănțuie acum. Noi, socotim, deasemenea, că rasismul va fi coloana vertebrală a statului nostru de mâine. De aceea, subscriem fără de nici o rezervă la măsurile ce urmează a se lua pentru a asigura puritatea și omogenitatea rasei. In atâtea rânduri, analizând aici doctrina lui A. C. Cuza, ne-am apropiat, în mod fatal de principiul rasismului.

Atâta numai, că problema „purității rasei" are anumite subtilități de care va trebui să se țină seama atunci când se va proceda la înlăturarea elementelor eterogene cari astăzi sunt vremelnic adăpostite în casa noastră.

La noi, va fi greu să se stabilească în mod precis tipul care se încadrează perfect în tiparul construit pe principii rasiste. Aceasta întru cât în compoziția fizică și sufletească a românului intră elemente foarte variate. Deaceea va trebui să se facă anumite concesii. Pornind dela exagerări nu se va ajunge la nici o soluție. Așa, de exemplu, în ziarul „Cuvântul" a apărut de curând un articol prin care se cerea ca odată cu soluționarea problemei jidovești să se rezolve și altele două, tot atât de grave: cea fanariotă și cea țigănească.

Departe de noi gândul de a supăra un ziar românesc. Dar pentrucă suntem pe câmpul de luptă al ideilor, credem că ni se va îngădui să intervenim cu două precizări:

1) A pune chestia jidănească alături de problema „țigănească" și cea „fanariotă" înseamnă a scoate pe jidani din centrul preocupărilor noastre.

2) A pune problema fanarioților și a țiganilor alături de chestia jidănească înseamnă a aduce o ofensă nedreaptă unor categorii de oameni cu cari conviețuim în pace și omenie.

Dacă epoca fanariotă a însemnat, cândva, în istoria noastră un pasagiu de ofensă națională și de suferință, aceasta nu înseamnă că putem desființa acest fragment istoric lovind în descendenții — dacă îi putem numi așa — cari în decursul vremii s'au asimilat complect jucând roluri importante în viața statului, manifestând chiar, o evidentă pasiune pentru mișcările noastre naționaliste.

In ceeace privește pericolul... țigănesc, socotim că, a face asupra acestei chestiuni o discuție ar însemna să dăm acestei rubrici o notă veselă. Ne ferim însă de a face aceasta.

*

Roosevelt a vorbit! Democrația și judaismul din întreaga lume au așteptat cu nerăbdare cuvântul „proorocului" de peste ocean.

Dar, discursul de 3900 cuvinte, a produs decepție: America nu intră în războl!

Era firesc să fie așa. Americanii au mai investit odată bani într'o

D. ROOSEVELT

afacere similară: războiul din 1916—1918. Și după cum se știe afacerea n'a rentat nici atunci, deși adversarul — Germania — a fost înfrânt: Banii investiți atunci nu s'au mai întors în tezaurul dela New-York.

Ceea ce am vroi să nu uite Românii noștrii, cari se lasă seduși — alături de jidani — de prietenia americanilor, este faptul următor:

In războiul trecut, la sfârșitul lui, când ne aflam într'o mare jenă financiară știți ce ne-a cerut America, în schimbul unei sume ridicole de dolari?

— *America, prietena noastră de atunci, ne-a cerut întregul petrol Românesc.*

Cei ce doresc să să cunoască acest început de dramă, care n'a devenit o realitate decât datorită dârzeniei noastre, îi rugăm să citească proaspăta lucrare a d-lui Gheorghe Brătianu: *„Istoria politică și militară a României în 1919"*.

M. TUNARI

Noua ordine a Europei se impune

Ea găsește aprobare în diferitele țări. Nu trebue să se mai aștepte mult timp

Oricărei revoluții spirituale, care își propune să instaureze o nouă ordine într'un întreg continent, rupând cu toate formele învechite ale trecutului, îi trebuește un anumit răstimp pentru a se impune. In țările, în care vechile concepții au rădăcini adânci, cu atât mai mult acest spațiu de timp va fi mai îndelungat. Actualul răsboiu, care este mai mult decât un conflict armat al puterilor rivale, a fost socotit la început în multe țări din Europa ca o încăerare fără de nici un rost, care se va sfârși ca toate încăerările fără să creeze o ordine nouă și nici mai bună. Acum și aceste țări recunosc că puterile Axei se străduiesc să intronese o ordine europană, nouă și mai bună. Primele glasuri europene positiviste s'au și făcut auzite.

O REVOLUȚIE SPIRITUALA

Secretarul general al Ministerului Olandez pentru educația, știința și cultura poporului, profesorul van Daan, a ținut o cuvântare ocupându-se și cu revoluția spirituală a timpului nostru. Această revoluție, așa a spus van Daan, n'a fost atât de sângeroasă ca celelalte din trecut, pentrucă ea a țâșnit din voința unei puteri, care se întemeează din principiul de ordine și nu voește să mărească confuziunea, provocând haos. Olandezii nu pot să spună că vor avea de așteptat schimbări mai mari în urma înfăptuirii acestei revoluții. Singurul lucru ce se poate face, și se poate face, este ca urmările acestei revoluții să se răsfrângă în chip cât mai binefăcător asupra poporului Olandez. Raporturile dintre popoare și mai cu seamă raporturile germano-olandeze nu trebue să se târdăiască.

OLANDA PE CALEA SOLIDARITAȚII CONTINENTALE

In acelaș sens scrie și săptămânalul „De Waag". Războiul a trecut pentru Olanda și forțele tinere ale continentului vor îndrepta pașii Olandei pe calea solidarității continentale. Trupele germane de ocupație au o purtare mai mult decât cuviincioasă. Pornind dela principiul egalității de drepturi un învingător mărinimos întinde mâna poporului olandez spre o sinceră colaborare. Ziarul „Nederlandsche Dagblad" spune că mulți olandezi au fost atașați de Anglia, întrucât aceștia erau de părere că imperiul colonial olandez nu poate subsista fără de ajutorul flotei engleze. Se va dovedi totuși că acest lucru va fi posibil. O Olandă exponent maritim al popoarelor germanice în Oceanul Pacific ar

FUEHRERUL HITLER

fi profitabil atât pentru Olanda cât și pentru Germania, din punct de vedere politic ca și din punct de vedere economic.

NOUA ORDINE GASEȘTE APROBARE ȘI IN ELVEȚIA

Chiar și din Elveția se aud glasuri, care aprobă noua ordine. Intr'un interview, pe care l-a acordat fostul președinte al Confederației Nusy, reprezentantului ziarului „Courier de Genève", a declarat că desele călătorii pe care le-a întreprins la Roma, Berlin și la Vichy au fost făcute cu scopul de a se convinge cum se înfăptuește această nouă Europă și care este cursul războiului. „Sunt două lucruri pe care noi nu le discutăm: Dumnezeu și Patria. Suveranitatea, independența politică integrală și respectarea libertăților noastre tradiționale sunt mai presus de orice discuție. Ținând seama de aces lucru cei în drept vor trebui totuși ca pe viitor să colaboreze la opera în întronare a unei noui ordini în Europa. Organizația viitoare a Europei, dacă noi nu vom înțelege prea târziu ceeace avem de făcut, va asigura Elveției poziția sa economică la care are dreptul. S'au comis anumite greșeli, ele nu trebue să se mai repete. Trebue să obținem încrederea tuturor vecinilor noștri. Formula așteptării numai merge astăzi. Ceasul înnoiii a sunat. Ar fi o mare greșeală, să se creadă că poporul nostru nu este capabil să se integreze acestei noui ordine".

DANEMARCA ESTE PE ACEIAȘI LINIE NOUA

In fața societății studenților din Kopenhaga fostul ministru de justiție danez Steinicke, a ținut o conferință, tratând deasemenea despre noua ordine europeană. El a spus că s'ar comite o greșeală împotriva istoriei și ar fi pur și simplu ridicol dacă mica Danemarcă nu s'ar integra în noua Europă și nu ar adopta un asemenea regim, care să permită colaborarea cu puterile conducătoare ale Europei, ea păstrându-și totuși independența desăvârșită.

JUGOSLAVIA SE INTEGREAZA ȘI EA NOUILOR ORANDUIRI

Infine ziarul jugoslav „Vreme" scrie că în noua formă a Europei fiecare națiune și fiecare stat își va afla locul pe care i l-a hărăzit natura. Berlinul se străduește să desăvârșească consolidarea Europei, introducând prin aceasta un regim de stabilitate. Balcanul și spațiul dunărean sunt legate de Europa Centrală și reprezintă în actuala conjunctură politică un factor deosebit. Jugoslavia s'a arătat totdeauna gata să colaboreze cu puterile care vor să dea Europei o ordine nouă. Aceste glasuri dovedesc nu numai că problemele în legătură cu crearea noull ordine Europene sunt înțelese din ce în ce mai bine în diferitele țări, ci că cercurile din care emană aceste glasuri au convingerea că un prim rezultat al înfăptuirii noull forme a Europei, este înmulțirea celor care aderă la această ordine nouă.

Problema Arabiei

„Arabia să aparțină Arabilor" aceasta era lozinca la începutul secolului al XX-lea. Unde sunt însă granițele sale? Interiorul țării este marea peninsulă până la sultanatele isolate din golful iranic. Spre nord și est către Iran și Anatolia, teritoriul arab este mărginit de înalte șiruri de munți. Provincia sau ținutul arab, înseamnă uneori doar înguste fâșii de coastă, cu porturi ce poartă nume străvechi sau ținuturi de stepă cu oaze înfloritoare sau numai oaze dealungul cursurilor de apă. Imensitatea pustiului se întinde apoi stăpânitoare și nici triburile rătăcitoare nu-și mai pot afla hrana. Ținuturile arabe au o soartă comună dar ele nu dispun de nici un centru de energie.

Cât privește credința religioasă și cultura, soarta comună, cu toate că ocazional se ivesc și alte forme de credință, este hotărîtă de Islamism. Politic ea provine din situația geopolitică a ținuturilor arabe, care se întind ca un prag între Orientul apropiat și Extremul Orient între marea Mediterană de Est și India. Se știe cât de mult se află acest prag în cercul de foc al puterilor europene. El este ca un zăvor contra influențelor nedorite. Egiptul, în special, care și așa arată o mare întipărire în cercul țărilor arabe depinde de canalul de Suez. Situația sa geografică favorabilă s'a arătat până în timpul din urmă numai ca o grea ipoteca. El a desvoltat ca și celelalte țări arabe forțe considerabile de apărare în lupte, cari au durat zeci de ani. Succesul final le-a fost însă refuzat tuturor. Lupte sângeroase pentru cucerirea libertății în Egipt, Palestina, Siria și Irak, menținerea dibace a domnitorilor în peninsula arabă — Ibn Seud și Iman Jahia în Jemen — a stăpânitorilor învecinați cu India și golful persic, pacte și confederații de tot felul, caracterizează în ultimele decenii începutul unei înțelegeri între Estul arab până acum „fără istorie" și Vest. Aproape fiecare deceniu a pus altfel problema arabă dar de rezolvat nu a rezolvat-o nimeni.

O privire superficială ar putea forma opinia că lupte ar fi pentru arabi fără nicio perspectivă. Desigur, nimic nu face să se vadă ziua în care, o Arabie mai mare ar putea negocia cu o perfectă justificare, cu statele europene, așa cum Harun al Rașid, învălit acum în legendă, lua contact — cu peste un mileniu în urmă — cu marele împărat Carol din Vestul îndepărtat. După ce lumea arabă din zilele noastre recunoscuse ce avans dobândise vestul, căruia acum mai bine de 100 de ani nu-i era cu nimic inferioară — a căutat să anihileze acest avans din punct de vedere technic și economic.

Modernizarea — „europenizarea" — a devenit o nouă lozincă. Cu cât au fost mai mari succesele în această privință — în proporția pe care o permitea situația culturală și geografică a fiecărei țări luată isolat — cu atât conștiința națională s'a arătat mai puternică, ivindu-se chiar o mișcare naționalistă, care își găsea ultima încoronare politică în a reclama o Arabie Mare.

Așa o văd neapărat tinerile straturi intelectuale ale țării. Faptul că pe lângă acest aspect referitor la viitorul arab în cutare și cutare ținut mai sunt încă și altele, cari poartă destul de des marca influențelor europene, poate încurca acest tablou dar nu poate ascunde complet ceeace este nou.

Inainte de răsboiul mondial puțini ar fi luat cunoștință în mod serios de idei atât de revoluționare. Curând după aceea Anglia, în special, avea să se căiască de numeroasele ei promisiuni neîndeplinite pentrucă nu mai putea scăpa de spiritele naționalismului arab. Anglia însăși le-a sprijinit prin Lawrence și alții. Nu există însă nici un dubiu că arabii, cari voesc „Noul" și voesc să-l obțină foarte mare. Mai ales însă nu s'a arătat în nicio țară arabă vreo personalitate conducătoare, care să croiască un drum liber, la nevoe chiar cu forța, așa cum Kemal Ataturk a făct pentru Turcia sau șahul Resa pentru Iran această revoluționară de la Vechi la Nou.

IN PATRULARE

Șalupe germane patrulând dealungul coastelor Norvegiei

Tip. „UNIVERSUL", Str. Brezoianu 23—25